

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyed. szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetéseknek az előfizetési pénzek küldendők.

Hitelszövetkezetek.

Erdély Sándor igazságügyminiszter a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről törvényjavaslatot terjesztett elé. A puszta tényt kevés szóval el lehet mondani, ámde gondolkodást követel az és a Bánffy-kabinet nagy érdemeinek elismerését, melyeket a magyar közgazdaság körül szerzett magának.

1867 óta nem emlékezünk olyan precedensre, melyet ez esemény mellé állíthatnánk, vagy csak megközelítőleg is fölérne e törvényjavaslat fontosságával. Harmincz éven át a szabad intézményeket fejleszteni, kiépíteni, életre kelteni, vagy tökéletesíteni törekedtek a magyar kormányok. E törekvések nagy részét lefoglalták a kormányműködésnek, a többi a pénzügyi tevékenység vette igénybe, melynek az államháztartásban az egyensúly helyreállítása volt a kitűzött célja. Mind a két iránynak az lett a következtetése, hogy az országtól mindig csak követeltek, de az országnak, az ország lakossainak adni is, az a Bánffy-kabinetnek lett fentartva.

A gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslat semmi áldozatot sem követel és mindent ad. Ez alatt a biztos olcsó hitel által feltételezett boldogulását értjük a kis embernek, aki a gazdaság és ipar terén a nemzet nagy többségét teszi. A törvényjavaslat felha-

talmazza a pénzügyminisztert, hogy a központi hitelszövetkezet alapítási költségeihez, mely mintegy pénzforrása lesz a kötelekbe tartozó szövetkezeteknek, száz-ezer koronával járuljon; hogy évi segély fejében ugyanannyit utalványozhasson; hogy az alaptőkéhez egy millió korona értékű üzletrészekkel járuljon és hogy három millió korona névértékű italmérsi kártalanítási kötvényt bocsáthasson a központi szövetkezet tulajdonába; továbbá adó-, illeték- és portómentességet biztosít a javaslat a szövetkezeteknek, szóval megad minden kedvezményt, amit állami uton egyáltalán megadni lehet.

E mellett nem létezik semmi kényszer, senkit sem lehet kényszeríteni, hogy valamely szövetkezetbe lépjen. A szövetkezetek állami ellenőrzés alatt állnak, alapszabályaiknak olcsó hitelek engedélyezésén kell alapulniok s e hitelek teljes összege nem szenved korlátozást, mert a központi szövetkezetnek joga lesz zálogleveleket kibocsátani, melyeknek az egyes szövetkezetek követeléseit szolgálnak alapul. E törvényjavaslatban foglalt nagy és hasznos intézkedésekért a legnagyobb elismerés illeti a kormányt s nem is fog az ország egy józan polgára is vonakodni, a nagy érdemet, melyet e javaslattal a kormány szerzett, méltányolni s e műfontosságát csekélyleni kábaság lenne.

A mi nem valószínű, lett itt valóságos eseménnyé, mert e törvény a polgá-

roktól semmit sem követel s minden lehető nyújt; mintegy kezdete ez a Bánffy-kabinet nagy közgazdasági akciójának.

Ismét a szövetkezetekről.

Kolozsvár. Ápr. 19.

A nyilvánosság minden organuma őszinte örömmel fogadta a törvényjavaslatot. Most, a mikor már mindnyájan gyönyörködhetünk annak teljességében, joguk és kötelességük mindazoknak, a kik az ügygel már hosszabb idők óta foglalkoznak, hogy a javaslatnak esetleg sok vitára alkalmat nyújtó paragrafusait megvilágítsák és megmagyarázzák.

Ezzel a kötelezőséggel élek és ez alkalommal 15-ik és 53-ik §§-okkal fogok foglalkozni, melyek a következőképen szólnak.

„15. §. A tag a szövetkezet kötelezettségeiért üzletrésze névértékének ötszörös összegéig felelős.”

„53. §. A rendes tagok a központi hitelszövetkezet tartozásaiért üzletrészeik névértékének ötszörös összegéig felelősek.”

E két szakaszt sokan fogják megtámadni; pedig méltatlanul, mert én még tovább mentem volna és a korlátlan, egyetemleges felelősséget mondtam volna ki és akkor sem tartottam volna a vesztélytől, hogy abból egyes jóhiszeműekre kár háramlik.

A ma meglevő szövetkezeteknek egy jó része már többször fokozta a felelősség súlyát úgy, hogy tizszeres egyetemleges felelősséget is vállaltak sok szövetkezetnél; de nem kivétel az sem, hogy korlátlan egyetemleges fizetési kötelezettséget vállaltak, melylyel elérték azt, hogy a hitelt olcsóbban nyerték, de kockázatuk nem nagyobbodott; mert

mindig a közgyűlés állapítja meg és adja a megbízást az igazgatóságnak arra, hogy a legközelebbi közgyűlésig az igazgatóság milyen maximális

TÁRCA.

Kirándulás.

— Irta: RÁKOSI VIKTOR. —

Egyszer négy hetet töltöttem egy alföldi városban. Csunya kis város volt, sok porral és kevés fával, sertés hizláló telepekkel, sok kutyával és két ujsággal.

Alig érkeztem meg s alig nyújtóztam végig a a hüvös bórdiványon, beállit egy iskolatársam városi képviselő, tanár és a „Szabad Nép és Vidéke” szerkesztője és melegen üdvözl.

— Hála Isten hogy, megjöttél! — mondá és nem szűnt meg a kezemet szororognatni.

— Miért örülsz neki annyira?

— Mert akkor én elmehetek fürdőre.

— Micsoda a hivatalodat vegyem át: a városi képviselőiséget, a tanárságot, vagy a szerkesztést?

— A szerkesztést, barátom a szerkesztést.

— Azt nem tehetem.

— Miért?

— Pihenni jöttem ide, nem pedig verekedni. Csöndes természetű ember vagyok, különben pedig nem is értek a dologhoz.

— Jegyezd meg, hogy mi a laptársunkkal nem verekszünk, sőt igen jó viszonyban vagyunk.

— Nem is veszekedtetek soha?

— De jó darabig. Hanem egyszer én disznótórból a hátamon vittem öt haza s azóta jóbarátok vagyunk. Mert, ha ha haza nem viszem, megfagyott volna.

— Ugy ám de én nem vittem öt haza disznótórból s így a barátság reám nem terjed ki.

— Dehogynem. Különben is elutazásom előtt megsimerttek vele s a legjobb barátok lesztek.

— Nem tehetem. Lustálkodni akarok.

— Ugyan az Isten áldjon meg. Öt nap alatt úgy megund magadat itt köztünk, hogy örülsz annak a kis dolognak, a melylyel az ujságcsinálás jár.

— Mondom, kis dolog, mert ellátlak négy hétre kézíráttal. Itt van az országos selyemtenyésző intézet évi jelentése. Ezt négy részre osztattam, van négyszáma vezércikked.

— Ne adjuk inkább tárcának? — kérdém.

— Nem lehet. Tárcza van már. Egy végtelen hosszú novella. Már két generáció kihalt a kezdete óta s eltart még az őszig. Az már ott van a nyomdavezetőnél az egész. Ezzel semmi dolgod nem lesz. A városi közgyűlésről a tudósítást megírják. Peták (ügyes fiú, de a saját nevét kivéve, mindent két t-vel ír s az a rögeszméje, hogy a kutyát cutyának kell írni, mert canisból származik); a helyi híreket beszállítja Blyger.

— Hát ennek mi a hibája.

— Hibája nincs, de van egy szöda vizgyára: ezt minduntalan beleszúrtatja a lapba és reklamot csinál neki. No készen vagyunk, elfogadod, ugy-e öreg.

— Isten neki legalább szórakozom egy kicsit.

— Azt a pontot, hogy nem értek hozzá, nem is tárgyaltuk.

— Most pedig fogadd először is a selyemtenyészési vezércikket, aztán és ez nagyon fontos, itt van az előfizetők névsora.

— Mit csináljak vele? csak nem akarod, hogy magam hordjam ki a lapot?

— Nem, de ezekkel az emberekkel jól kell bánni.

Soha rosszat ne írj róluk, kivéve persze, ha valamelyik kitöri a nyakát, vagy kigyulad a háza. Kedden jön Stádler a hirdetésim bérlője és hoz 100 frtot. Légy vele udvarias. Ezen a napon meg fog jelenni Kelemen is, a kinek tartozom 15 frttal, tégy vele, amit akarsz.

— Ki is fizethetem?

— Azt az egyet ne. Most isten veled, holnap utazom...

Ezzel elrobogott.

(Vége következik.)

*) A kitűnő magyar humoristának kedvencz témája a vidéki lapszerkesztés humorát feltüntetni. Ez a pajkos história a Barnabás fogása egyike. A józsu kötet az Atheneum-nál rendelhető meg 2 frtért. A szerk.

CSARNOK

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhez.

— 131 —

Téns Szerkesztő Ur!

Az téns gubernium közelebből egy törvényt cselekedett, melyben meg vagyon írva, hogy azon pap, ki legalább félíg okos ember s még sincsen neki 400 uj frt fizecsesége, asztot kipótolja 400 uj frtra, az ki pedig egészen okos ember, s még sincsen neki 800 uj frt fizecsesége, eszt kipótolja 800 frtra. Hát ez igen szép dolog s csak az a fájdalmas, hogy azon egyházfőről és harangkezelőkről, a kik egészen okos emberek s még sincsen nekik 100 uj frt fizecseségük se, senki sem gondoskodik. Nincs nekünk senki pártfogónk az jó lelkű Halálon kívül, ki ha kaszájával megindul, nekünk arat. Persze nagy segicseségére vagynak az félcserek es, kik igénygetik az nagy kaszás uttyát s így kézen közön valahogy csak megélünk.

Asztot az pap-bódogító törvényt pediglen erősen gyámbásszák az veres tollas honapák az országos gyülekezetben s szígygyák erőst az téns guberniumot, hogy mélt akar annak es adni, a ki nem kér s mi baja neki az szent papokkal.

Asztot es mondgyák, hogy a ki kodus pap, annak ne adgvanak semmit, de az kinek sok vagyon, attól vegyék el.

A jó Jedus sem tudna kikosodni, hogy ez a sok beszéd mire való. Beszélnek, hogy teljék az üdö. Az veres tollas honapák éppen úgy tesznek, mintha Kiesid Árony és Opra Están összeveszekednének amián, hogy miét akar nekem Nyáguj Jóska 2 uj forint adni, mivelhogy felesége halála alkalmatosságával egy fertáj órájig huztat az nagy harangot! Persze ez csak példa, met hát Nyáguly Jóska és az nagy harang egyszerre szoktak megfizetni.

En különben aszondom, hogy asztot megtudom, érteni, hogy mikoron az téns gubernium adó vagy egyébbb tituluson valamit el akar venni az néptől, akkor az veres tollasok haraguszna, de hogy akkor es mérgeledgyenek, mikor az kormány adni akar, ez mán erőst furesa dolog, a mit megérteni nem igen lehessen.

Hanem az pap-bódogító törvéynél sokkal fontosabb, hogy az nimet sógorval esmég kiegyezkedünk es pediglen vaj 20 drb törvény kolletődik arra, hogy a kutya macska barátság még 10 esztendőre megálljor. En különben asztot sejtem következetni, hogy valamiképen egy eszvedőlni készülő házat 20 drb szegvel megerősíteni nem lehet, azonképen még 20 törvényt sem lehessen megcskábálni asztot a szeretet nélkült való házasságot, melyet az némettel élünk. Mű sem szeretjük ököst s ök sem állhatna munket, még es muszáj együtt élnünk, met így rendelte az mű sorsunk. Éppég, mintha rólam s az én kedves Petronellámról vették volna a mustrát.

Nohát az Isten segítse az magyar es nimet guberniumokat, hogy sikerüljön az veszekedő házassokat kiegyeztetni, de én részemről valami erőst nem bannám, ha szakadásra kerülne es a dolog.

Kárbahágó, 1898. április 22.

Maradtam
tisztelvel és becsületlve
Jámor Están,
egyházfi és harangkezelő

Ujdonságok.

— Időjárásnnk elég enyhe, de szeles. Nap nap után rideg eszakkéleti szél fuj, mi az erősen fejlődő természetre nem épen előnyös, mert kiszárítja a föld nedvét. A hőmérő nappal 15—20 C° meleget mutat.

— Turista kirándulás. A brassói kereskedelmi iskola tanulói jövő hó hetedikén nagy körutra indulnak Orbán Ferencz igazgató vezetésével. Május 7-én érkeznek a reggeli vonattal Kézdivásárhelyre s innen villás reggeli után tovább utaznak a torjai szénsv gyárhoz és a bálványos-füredi fürdőre és Bükszádra s a vasuton tovább Csikmegyébe.

— Esküvő. Antonya János törvényszéki ír-kis gazda ahoz, hogy földje határvonalait megjelöl-

összeg erejéig köthet ügyleteket és ezen ügyletek lebonyolítására takarékos betét és más hitelforrások felhasználásával fedezetet vegyen igénybe.

Már most; akár egyszeres, akár tízszeres, akár pedig korlátlan felelősség, ezen így egyhangulag elhatározott ügyletekért a hitelszövetkezet minden tagja egyetemlegesen felelős.

Ha a korlátlan felelősség, vagy ötszörös felelősség mellett is — az illető hitelszövetkezet összes tagjai csakis egyszeres felelősséget akarnak vállalni, úgy a közgyűlés a meghívást az igazgatóságnak csak az üzletrészek egyszereséig fogja megadni.

Igy fogja legtöbb szövetkezet kezdeni, de ha ennek a megbízásnak keretén belül az igénybe vett hitelt legtöbbször már egy hónap alatt kimerítette és azt teljes biztonsággal elhelyezte, — látja, hogy ebből reájuk veszély nem járul, legtöbbször már egy hónap múlva új közgyűlés lesz összehívandó, melyen most már — okulva a multakon — a hitelt és az üzlethöz a jegyzett üzletrészek háromszorosáig fogják megállapítani; és ha három-négy hónap múlva ez is teljesen ki lesz merítve, jövedelmező beruházásokra fordítva, ismét előáll a közgyűlés szükségé, melyen a hitelt a törvény szerinti maximális összegig fogják felemelni és egy fél év alatt a legtöbb hitelszövetkezet ott lesz, hogy újabb üzletrészek jegyzése válik szükségessé, hogy a hitel mérve fokoztassék és a szövetkezeti tagok hiteligényei fennakadás nélkül kielégíthessék.

Veszély csak akkor merülhetne fel, ha az egész igazgatóság, felügyelő-bizottság, könyvvivő, pénztáros és a központ által a felügyelettel s bentanítással megbízott könyvvivő, valamennyien, mind kivétel nélkül elesett, jellemtelen gazemberek volnának.

Ezt még gondolatban sem szabad feltenni. Azért van meg a hitelszövetkezeteknek autonómiájuk, azért van meg a központnak esetleges veto-joga, hogy maguk közül mindig a legjobbat választák ki.

Minden faluban van pap, tanító, jóindulatú birtokos, közeg és becsületes földmives, kikre az igazgatás és felügyelet teljes biztonsággal átruházható; és ha ezek egyike esetleg félre is lépne: az ügykezelésnek (mint a javaslatból is látszik) teljesen nyilvános volta miatt, már a második kísérletnél körmére lehet az illetőnek koppantani.

A vezetők ellenőrzik, hogy a hitel a bejelentett és szükséges beruházásra, konverzióra fordítatik-e? Ha nem, úgy az azonnal felmondottnak fog tekintetni és a 76. §. értelmében, minden pont nélkül, kielégítési végrehajtás után behajtatni.

A 23. és 64. §§-ok még különös jogokat biztosítanak a hitelszövetkezeteknek, a mikor az adós ingó vagyonára elsőbbségi zálogjogot nyernek.

Az 53 §. csakis a hitelszövetkezetekre — mint tagokra — szól, csak ezek a rendes tagok a központi hitelszövetkezeteknél. Csak ezek tartoznak ötszörös felelősséggel a jegyzett üzletrészek után; minden más tag alapító és csak alapítványi üzletrészei erejéig felelős.

No már én abban semmi kockázatot és igazságtalanságot nem látok, ha egy községi hitelszövetkezet az általa jegyzett 100 forintos üzletrész után 500 forintig felelős, ha ezzel a jegyzéssel a törvényben körülírt nagy horderejű összes kedvezményeket élvezni akarja és azon felül a kibocsátandó kötvények után befolyandó előnyös hitel egy bizonyos hányadában is részesülni akar.

Ne féljen senki, mert a törvényt nem újabb terheket, de előnyöket akar a kis emberek részére a kormány biztosítani; tálcán nyújtja a jót, behunyt szemmel elfogadhatnók. Ha egyebet nem is érünk el a törvénytől, mint azt, hogy az üzletrészek gyűjtése által a szegény ember némi ingó vagyonra is tesz szert, már az is szép volna. De sokkal nagyobbak lesznek az eredmények, sokkal szebbek a gyümölcsök, mint azt azok látják ma, a kik még a hitelszövetkezetekkel úgy, mint mi, belterjesen egyáltalán nem foglalkoztak.

Dr. Gidófalvy István,
kir. közjegyző.

nok mult vasárnap tartotta menyezőjét Kézdivásárhelyt Molnár Mária kisasszonnyal. A polgári kötés után a tanácsház dísztermében megtartott az egyházi szertartás is unitárius ritus szerint. Ez mindenesetre szokatlan dolog minálunk, de igen emeli az a házasságkötés egy kissé hivatalos száraz jellegét. Ohajtandó lenne, ha a más felekezeti lelkészek is követnék ezen példát.

— Veszett kutya garázdálkodott f. hó 22-én délelőtt Nyujtódon. Az utcákon végig rohant s a ki utjába akadt, azt összemarcangolta. Így Antal Ferencz és Csüdör Andrásné 10 éves kis fián veszélyes sebeket ejtett. Németh Józsefet is megtámadta s össze-vissza karapta, de ennek az embernek volt elég lélekjelenléte, hogy sebeiben vérezve megragadta a kutyát s miután nem birt vele, ráfeküdt s addig el nem boesátotta, míg a nép össze nem futott s a veszett állatot agyon nem verte. Mint értesültünk a főszolgabíró már intézkedett, hogy a megmarat egyének a budapesti Pasteur-in-tézetbe szállíttassanak.

— Értesítés. Tisztelettel értesítem mindazon urakat, a kiknek városunkban borárlási engedélye van. De különösen azokat, a kik a mult év április 21-én az értekezleten jelenvoltak, hogy a fölterjesztett „Kézdi-vásárhelyi borárusok“ alapszabályát, a Nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur jóváhagyta. Ennélfogva, az alakuló közgyűlés május 3-án d. u. 3. órákor fog megtartatni az uniókertben. Mire mindazon urakat és özvegyeket, a kiknek borárlási engedélye van, az alakuló közgyűlésre tisztelettel meghívom. Kézdi-Vásárhelyt, 1898. április 21-én Kölönte Mózes, ideiglenes elnök.

— Magyar osztálysorsjáték sorsjegyeket eredeti áron ad el a Pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete, Budapesten. Az itt vásárolt sorsjegyekre esett a legtöbb fő- és melléknyeremény. Ezen intézet csak a tőle vett és a cégével ellátott nyerősorsjegyeket váltja be. A sorsjegyeket utánvétellel is küldik. Mielőbbi medrendelés már azért is ajánlatos, mert a kereslet rendkívül nagy.

— Orvosi szaktekintélyek véleménye szerint a Keleti J. budapesti elsőrangú czég által gyártott és feltalált es. és kir. szab. sérvkötők, orthopaediai gépek, műlábak, egyenes tartók (ferdenövésűeknek) a legjobbak és a legmegbízhatóbbak. Keleti évek óta azon fáradozik, hogy ezen a téren a legkiválóbbat és legtekélyesebbet nyújtsa, a külföldet és a legelső klinikákat tanulmányozta, miért is a legmelegebben ajánlhatjuk e kitűnő specialistát az érdeklődőknek.

Közigazdaság.

Kis birtokok berendezése és felszerelése.

(Folytatás.)

Helyesen jár el kis gazdánk, ha nagy tagjait 6 táblára osztja be úgy, hogy mindenikhez hozzá férhessen, tehát vagy a közepén hasít ki négy méteres utat — egy szekérrel dolgozván, a kitérésekre nincs miért számíton — vagy pedig ha szomszédjával megegyezhetik, a szélén vágnak közösen utat, olyanformán, hogy mindenik az 3—3 metert, mely esetben jó széles utat nyer mind a kettő, melyen rakott szekér elől is kitérni lehet, e mellett pedig megtakarít mindenik egy-egy metert. E hat táblán azon növényeket ajánljuk termelésre, melyeket kis gazdánk ezelőtt is termelt, s melyekről ez alapon biztosan tudja, hogy a tájában megereménk s melyeknek Seps-Szentgyörgyön, Kézdi-Vásárhelyen stb. mindig van piacza. A 2—2 holdas táblákban ezek szerint a következő növények, a következő sorrendben termelhetők: 1. zabos búkköny (trágyázva), 2. buza, 3. tengeri (esetleg czukorrépa), 4. rozs tavasszal baboronálva lóherével, 5. lóhere, 6. kapás (burgonya, répa, tengeri). Ha így jár el, megosztja a munkát egyenletesen az őszi és tavaszi időszakokra, a váltakozó termelés szabályait követve pedig, biztosabb és állandóbb terméssé számíthat. A nagy tag kimaradt részén, mely feltevéseünk szerint 1500 négyszöglet tesz, termeljen a kis gazda luczernát, csalamádét, búkkönyt stb. egy szóval takarmánynövényeket, melyeket nyáron zöld etetésre fog felhasználni.

Ha az őszi vetés elvégeztetett, hozzá lásson a gazda ahoz, hogy földje határvonalait megjelöl-

je és bizottsága; hogy ezt miképpen tegye, nézze meg a község házában Háromszékvármegye idevonatkozó szabályrendeletét s ahhoz alkalmazkodjon, kiválasztva a sok közül azokat, melyeket céljainak legmegfelelőbbnek talál. Mi ajánlhatjuk az árkolást s a sánczhátaknak tavasszal ákáczezel való beültetését; ha pedig nincs módjában az ákác csemeték beszerzése, vesse be ákác maggal, melyet, már azt hiszem minden községben található annyi fa, a gazda maga szedhet össze s így az ákác magért, mely különben jóval kevesebbe kerül, mint a csemete, sem kellend pénz kiadni. A nagy tagnak ákáczezel körülzárását azonkívül, hogy biztos határvonalat képez s tövisénél fogva nehezen áttörhető élőkerítést alkot, ajánlani lehet azért is, hogy gyorsan nővő jó tüzi, épület- és szerszámát ad. Vagy talán azt a kérdést veti fel valamelyik szives olvasóm, hogy miért ajánlom az ákáczezel, miért nem inkább a gyümölcsfát? A gyümölcsfa is éppen úgy megjelöli a határvonalat, mint az ákác, s a menyinyben élvezhető és értékesíthető gyümölcsöt terem, hasznosabb lenne, mint az ákác, de csak úgy vivihető haszonra való kilátással keresztül, ha nem csak egy gazda, hanem a községben mindenik, vagy legalább a birtokosság nagyrésze tenné ezt, mivel egy-két gazda, az emberek és állatok által okozható károk ellen a határvonalba ültetett gyümölcsfának kellő védelmet nem nyújthat. A határvonalak megjelölését élőfákkal igen ajánlható olyformán eszközölni, hogy a két szomszéd közösen járuljon hozzá, mivel ez esetben a fák közvetlen a határvonalba ültethetők s megoszlanak a szomszédok között a fák beárnyékolása és a benyuló ágak által okozható károk. Arra nézve pedig, hogy a fák használatára a határvonal egy bizonyos hosszúságban az egyik és ugyanolyan hosszúságban a másik szomszéd joga biztosított. Ha a szomszédok között ilyenforma meg egyezéssel jött létre, az árkolás elmaradhat, mely esetben az ültetés céljából teljesen elegendő lesz a határvonal felvétele jó mélyen és egyenletesen. Óvakodni kell a határvonalnak az árkolás általi megjelölésétől ott hol, a lejtő igen nagy eséssel bír, mivel helyeken az árkolás veszélyes vízműködésre szolgáltathat alapot.

Míg a határvonalaknál csak feltételeken beszéltünk a gyümölcsfáról, mint szükségeseket emeljük ki a táblák és utak széleinek befásításánál a gyümölcsfákat, melyek a kis gazda jövedelmét tetemesen fokozzák, ellátják családját gyümölccsel, forró, meleg napokban kellemessé teszik a déli pihenőt, télen pedig, midőn vastag hótakaró borítja a földet „s befutta az utat a hó“, a táblák széleit és az utat mutatják.

Ha távol esett a kis gazda „nagy tagja“ a falutól, ha nem is mindjárt az első években, de a későbbi években, mindenesetre gondoskodnia kell arról, hogy ott valamelyes hajlékot építsen, nem azért, hogy a falut elhagyva odaköltözzék, hanem hogy nagyobb munka idején, ne kelljen mindennap megtenni a hosszú utat, embernek és állatnak, s ez utban töltendő időt is a munkára fordíthassa. Hogy ez a hajlék milyen legyen, arra most e rövid előadás keretében részletes tervet nem adhatunk, csak annyit jagyehetünk meg általában, miszerint legyen olyan nagy, hogy egy magának a gazdának, mint állatainak kellő védelmet nyújtson.

Azt tételeztük fel pár sorral előbb, hogy kis gazdánk hegyi tagja 7 kath. és 100 négyszöglet tesz, de ennél többet ezután arról nem beszéltünk, pedig ha feladatunkat teljesen megoldani akarjuk erről is számot kell adnunk, hogy hát ezt miként rendezzük be? Az ilyen hegyi tagok rendszeren sovánny anyag tulajuk szoktak lenni, s ha a kérdéses kis gazdánk is esetleg ilyen, azt csak zab és harieska termelésre használhatja sikerrel, esetleg a jobb, a trágyázható részen árpa és tengerivel tehet kísérletet. Az ily hegyi tagoknál van helyén a gyümölcsös szántók beállítása, azaz a szántóföldeknek gyümölcs és gabona termeléssel való kettős kihasználása. Az ilyen gyümölcsös szántók beplántálására legalkalmasabb gyümölcsfánem az alma és szilva, akár külön-külön az egyes nemekből soronként, akár egy keverten ültetve, hogy egy alma egy szilva váltakozzék a sorokban. A szilvából egyedül a beszterceit, az almából pedig azt a fajt, mely ott vagy a vidéken nagyban termeltetik, s mint ilyennek rendes piaca van, ajánlhatjuk. A gyümölcsös szántók szintén a váltakozó termeléssel lesznek a

legbensőbb kihasználhatók, mely célra a következő sorozatot ajánlhatjuk: 1. Fekete ugar. 2. Árpa (tavaszi buza). 3. Tengeri; mely táblák szintén 2—2 holdasok lévén a fennmaradó 1 h. és 100 négyszöglet területet vagy legelőnek hagyjuk fenn, vagy balta-czimmal vetjük be, vagy pedig önálló kis gyümölcsösnek rendezzük be.

(Folytatás következik.)

Apróságok.

Viszonosság.

— Bandika kérdi az apjától:
— Papa, kérem mi az a reciprocitás?
A Papa, aki kereskedelmi utazó, felel:
— Hátha például egy rendelémet meghívom ebédre, ami öt forintba kerül, és ő aztán ezer forint árut rendel, ez a reciprocitás.

Udvariasan.

Kereskedő: Megmutattam már minden selymeszövetet, amely 12 éves leányak való.

Hölgy: Tudja mit, Weisz ur, még sem csináltak a leányomnak selyem ruhát. Várok, amíg 15 éves lesz.

Kereskedő: Amint tetszik. Tessék addig helyett foglalni.

Nyilttér*)

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendeltenek, — fekete, fehér és színes, — legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabőr és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg & Selyemgyárak (es. és k. udvari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésnek alkalmaztatik küszvényénél, csuznál, tag-szaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban kapható; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.

*)E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk

H I R D E T É S E K.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1	600000
1	nyer. á	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
5	"	30000
1	"	25000
7	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
31700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**
melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A második nagy magy. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét megkezdődik és

100,000 sorsjegyre **50,000** nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegy fele feltétlenül nyerni fog. A nyerési esélyek tehát, amint már általános ismeretes, óriásiak.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig: egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.—frt
" fél " " " " 3.— " " negyed " " " " 1.50 " " nyolczad " " " " 0.75 " küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges be- küldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezeteket pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főuradánknak az I. magy. kir. osztálysorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100,000, 30,000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500 és 300 koronás nyereményt nyertek főuradánknak, melyeket a szerencsés nyerőknek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennélfogva a II-ik magy. kir. osztálysorsjáték I-ső húzásához a megrendeléseket mielőbb hozzánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjátéknál hangoztatott azon többszöri figyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztályú húzás előtt az első osztályú sorsjegyek elkelnek; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztály húzása előtt a bel- és külföld elárasztott bennünket rendelmenyekkel olyannyira, hogy a későn érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközölhetünk.

Kérjük tehát a rendelmenyeket az első osztályhoz mielőbb, mindenesetre azonban legkésőbb

április hó 29-éig

hozzánk beküldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos eszközölését.

Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító

Budapest, V., Váci-körút 4/A.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közönség szíves tudomására adni, hogy Kovásznán

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ághban elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig

Dr. Morvay István

25 58—* egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

A „KOVÁSZNAI FÜRDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG” VIII-ik évi rendes közgyűlése

1898. május 8-án d. e. 9 órakor Kovásznán a Deák Imre-féle színpadon fog megtartatni, melyre a t. részvényesek tisztelt meghívottnak.

A gyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése 1897. évről.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Felmentvény megadása az igazgatóságnak és f. ü. bizottságnak.
4. Nyeremény felosztása iránti intézkedés.
5. Egy elnök, 2 alelnök, 5 igazgató és 4 f. ü. bizottsági tag választása.
6. Az 1898. évi előirányzat előterjesztése.
7. Indítványok.

Kovásznán, 1898. április 13.

Potsa József,
elnök.

Ajánljuk a mélyen tisztelt közönségnek eredeti tisztán kezelt, általános széles körben elősmert erdélyi asztali, pecsénye és csemege borainkat, cognacot, valamint tiszta székely fenyő pálinkát.

Megrendelhetők székelykereszturi pincézinkből, valamint alant jegyzett bizománysainknál.

Székely-Udvarhelyt Gergely János,
Székely-Kereszturt Szentgyörgyi Gergely,
Gergely János és Szőke László
Parajdon Moldován Miklós, Zsigmond Sándor.
Baróthon Dániel Ferencz.
Brassóban Neda Józsefné, Hasenmajer Prigyes, Józsa Ferencz.
Segesvárt Krafft és Társai.

Erzsébetvárosban Lang József.
Kovásznán ifj. Ugron János.
Tusnádi-fürdőn Ince Lajos.
Csik-Somlyón Kálnoki János.
Cs.-Sz.-Domokoson özv. Szakács G.-né.
Csik-Sz.-Mártonon Jakab Gyula.
Győ-Sz.-Miklóson Cziffra F. és fiai.
Györgyó-Alfaluban Kis Jakab uraknál, valamint pincézinkben

Arjegyzőkkel kívánatra szolgálunk.

Székely Borkereskedés R. Társ.

Székely-Kereszturon.

Hordók, valamint üvegek saját árban adatnak s ugyanabban vétetnek vissza.

9-es számú „Zuckerin“.

Adagtablettákban oly édesítő erővel bír, hogy

1/2 kiló cukor édesességi értéke

csak 3 és fél krajczárba kerül.

Egy krajczárért 6 csésze kávé lehet megédesíteni. — Olesőbb tabletták is kípaltatnak azonban

csak kizárólagosan „ZUCKERIN“ tablettákat kérjünk.

Kapható vegyesáru-üzletekben. — Raktárakat lótesít:

DÁVID JÓZSEF, ARADON.

Ügynökségi és bizományi üzlet.

Sz. 1516 közig.
1898.

Hirdetmény.

A sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóság 7446—898 sz. alatti rendelete értelmében alatti tanács által közhírre tétetik, miszerint a folyó évi földadó kivétési lajstrom április hó 24-től május hó 3-ig bezárólag a 8 napi közszemlére ki van téve és az a hivatalos órák alatt a városi adóhivatalnál megtekinthető, egyuttal felkéretnek a t. adózó polgárok hogy említett adónem előírása végett kis adókönyvecskéjüket a városi adóhivatalhoz adják be

K.-Vásárhelyt, 1898. április 19-én.

(78 1—1.)

Városi tanács.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a

— párisi Dr. BOITON —
Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is, főleg a téhát santal olaj vagy copaiva balzsammal kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszer-tára Budapest.

V., Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszer-tárban.

Postai megrendelések czíme:

Zoltán gyógyszer-tár Budapest.

Százezrei a
családoknak is szűz
előszeretettel
naponta a

Eljen! eljen!

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé.

Mentes a babkávénak egészségre ártalmas alkatrészeitől. Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illatát és kedvelt ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során át felnőttek és gyermekekre nézve egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkiválóbb pótléka a babkávénak, valamint ajánlásra legméltóbb vegyülete is annak. Tekintettel az egészségre és takarékosagra, a valódi Kathreiner-nak többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Óvás az értéktelen utánzatoktól.